

8

מ"מ מאחר לכל הפחות זמ"מ מסתבר גופיה קושית ו על הראיה שיברכו ע"ז ה אם נפרש יור כן אלא יכין אם כבר שראל שעתה הנרות איכא רכתו לבטלה שלחמרדכי כי.

א בשבת דף ה כהמדרין לעצמן עיין תב"י במקום נירוצו סק"ט ומצוה לראות הרמ"א סי' עתירוף הרב חיוב ברכה לוחו שהדליק ורק לכתחלה זמ"ג משמע וברכות, ולכן בר כהמרדכי

מקום מ"ט בהמצוה אלא ש על בעה"ב ב שם וא"א השליח מ"מ כרח ממנה סוד לכתחלה יערום ולבעל ו סי' תל"ב חמץ שמברך עיי"ש, ואף : גם על כל : דהתם לא כן אף שאין יכולין לברך הביאו מהא

דתרומות וצ"ע. עכ"פ צריך לומר כטעם המג"א משום דהשליח עושה מעשה המצוה וא"כ לא עדיף מאם היה הוא בעצמו מחוייב להדליק ב' פעמים שלא היה מברך על פעם הב' רק ברכת להדליק שהיא ברכה על מעשה המצוה אבל ברכת הנס זמן לא היה מברך בפעם הב' דהא חזינו עתה שמיום השני אין מברך זמן, ונס שמברך הוא מחמת שבכל יום היה נס חדש כדאיתא בשבת דף כ"ג, אבל אם הדלקת כל הימים היה על נס אחד לא היה מברך בשאר הימים רק ברכת להדליק לבד, וא"כ באם היה חייב להדליק ב' פעמים ביום אחד לא היה מברך בפעם הב' ברכת הנס שהרי ביום אחד הם על נס אחד.

ויש לציר זה גם לחלבה כגון להרד"א בשם הרמב"ם שהובא במג"א סי' תרנ"א ס"ק כ"ה בסופו שאם לא היה לו רק נר אחד ובירך והדליק ואח"כ גודמנו לו עוד נרות מברך כשמדליקם אף שאינו אלא למזהרין, מסתבר לעד ברור שא"צ לברך אלא ברכת להדליק דהא ב' ההדלקות הם על נס אחד וכבר בירך על אותו הנס, ותמוה מאד מה שהביא השע"ת סי' תרע"א ס"ק י"א בשם מה"ב זרע אמת שאם הדליק קודם בביהכ"נ לא יחזור לומר בביתו שהחיינו אם לא שמדליק לחוצה ג"כ את אשתו וב"ב עיי"ש, דלפ"ז לא יברך בביתו גם ברכת שעשה נסים כדמוכחי מגמ' כיון דעל נס אחד הוא וכיון שסובר שמברך שעשה נסים משום דבירך שלא בעת קיום המצוה שלא כתקון חכמים כיון דאינו יוצא בהדלקתו בביהכ"נ, ורק מנהג בעלמא הוא לפרסומי ניסא ומה שמברכין הוא כמו על הלל דר"ח כדאיתא בבאר הגולה, אבל מדינא אינו כלום והוי כבירך שלא בשעת ההדלקה שלא יצא ולכן מברך בביתו ברכת הנס א"כ גם שהחיינו הי"ל לברך.

וצריך לומר שהמח"ב והזרע אמת סוברין דברכה זמן הוא על היום כמו ביו"ט ולכן כשבירך זמן אף בלא הדלקה יוצא כמו שיוצא ביו"ט בברכת זמן אפילו בשוק, אבל זה אינו דלא הוזכר זה בגמ' לענין חנוכה דאמר הרואה מברך שתים אבל אם גם אינו רואה משמע שלא מברך כלום, דאל"כ לא היה תולה זמן בראיה וגם הו"ל לאסוקי ואם אינו גם רואה מברך אחת אלא ודאי שלא נתקן בחנוכה ובפורים זמן על היום כיון שאין בהימים קדושה ורק על מצוה דהדלקה וראיה נתקן גם ברכת זמן כמו על כל המצות שבאין מזמן לזמן, ולכן כשבירך שלא בעת קיום המצוה אינו כלום.

וא"כ מאחר שסברי דמברך ברכת הנס בביתו אף שבירך בהדלקתו בביהכ"נ, אלמא שהדלקתו בבית הכנסת אינו כלום, כיון שהוא רק מצד המנהג גם זמן יש לו לברך, ואף אם נימא שנתקן זמן גם בשביל היום מ"מ גם בשביל המצוה צריך לברך זמן כמו בשופר וסוכה אם לא ישב בלילה צריך לברך ביום עוד הפעם זמן על הסוכה, וא"כ אף אם כשבירך זמן שלא בשעת הדלקה יצא זמן דהיום מ"מ זמן דהדלקה לא יצא, ומאחר שהדלקה דביהכ"נ אינו מצוה לא יצא כדמוכח מברכת נס, אך א"צ לזה דמסתבר דלא נתקן זמן על היום שלית בהו קדושה לא בחנוכה ולא בפורים, ועיין בס' תרצ"ב במ"ב סק"א ובבאור הלכה שם בשם המאירי שיש לברך זמן על היום כמו ביו"ט אף בלא ראית נרות, ומס' מור וקציעה הביא לענין פורים שיברך זמן אף כשאין לו מגילה, אבל המאירי סובר שגם נס צריך לברך, וא"כ עדיין אין לחלק, אבל הביא מברכי יוסף בשם הר"י מלכו שמתקן דנס לא יברך וזמן יברך, ואולי המח"ב זרע אמת סברי כן, אבל לא מסתבר כלל אלא כדמסיק הברכ"י בשם האחרונים שגם שהחיינו אין לברך על היום והוא מוכרח מגמ' שאמר דוקא הרואה מברך כדלעיל, וכן אין לפטור מי שהדליק בביהכ"נ מברכת זמן מחמת שבעת הדלקתו ראה הנרות דמאחר דלא חשיבי נרות דמצוה מכיון שאינו אלא מנהג לא נחשב זה גם לראיה, וכמו דמחייבי אח"כ אותו בברכת הנס, ויתחדש מזה דכשאנו עתיד להדליק שצריך לברך על הראיה לא יברך על ראית נרות דביהכ"נ, אך אולי לתירוצו ראשון שבתוס' סוכה דף מ"ז שתקנו משום חביבות הנס שייך גם בראית נרות ביהכ"נ דג"כ לפרסומי ניסא הודלקו, ומ"מ לא יצא המדליק בביהכ"נ משום דלא הותקן ברכה לרואה אלא באינו עתיד להדליק וגם לפ"ז גם זמן לא יצא, סוף דבר אין שום סברא לחלק בין ברכת נס לברכת זמן, וא"כ צע"ג דינא דהמח"ב זרע אמת, ומסתבר שצריך לברך בביתו גם זמן שהדלקתו בביהכ"נ אינו כלום, אבל אם היה צריך להדליק ב' פעמים כגון להרד"א בשם הרמב"ם שיצוייר זה גם לדינא ודאי א"צ לברך בפעם ב' לא זמן ולא נס רק להדליק לבד.

וא"כ זה שהשליח מברך כטעם המג"א משום דמ"מ מצוה קעביד לא עדיף מאם היה הוא בעצמו מחוייב להדליק שני פעמים, ולכן אם בירך תחלה על שלו אין לו לברך עתה כשמדליק לאחר ברכת נס וזמן, ואם בירך לאחר קודם לא יוכל אח"כ על שלו לברך ברכת נס וזמן, וימצא שהדליק נרות

181
141
10
142
21
176
17

141
142
21
176
17

141
142
21
176
17